

Врсте подршки у образовању

1. Прилагођавање метода, материјала и учила (мере индивидуализације)

ПРЕДАВАЊЕ – УВОЂЕЊЕ НОВЕ ЛЕКЦИЈЕ:

- обезбедити визуелна помагала, велика слова, филмове, шеме, графичке приказе
- предавати на начин који ангажује више чула (визуелно, аудиторно, кинестетичко), уз коришћење адекватног материјала за учење (пр. слике, постери, шарени папир, пластелин, дрвени предмети исл.)
- дозволити ученику да сними лекције како би их прегледао касније
- поновити упутства ученику пошто су дата одељењу, затим тражити од њега или ње да их понове и објасне упутства наставнику
- написати кључне ставке на табли и/или дати адекватан преглед лекције са главним појмовима
- тражити од ученика да писмено или усмено да преглед кључних ставки
- поред усмених дати и писана упутства, како би дете могло да их поново погледа касније
- дати пример како би се помогло ученицима, поставити пример тако да могу често да га погледају
- користити подвлачење, истицање за налажење главних идеја/детаља у тексту
- поделити дужа предавања на краће делове
- додатна прилагођавања (пр. поделити ученике у парове да контролишу рад, обезбедити ученика који помаже у учењу и сл.)

ЗАДАЦИ:

- дати додатно време за завршавање задатака
- поједноставити сложена упутства
- смањити ниво штива у задацима
- тражити мање тачних одговора за завршавање (квалитет наспрам квантитета)
- скратити задатке, поделом рада на мање делове
- дозволити компјутерски одштампане задатке које припреми ученик или које је диктирао ученик, а припремио неко други
- користити контролне листе, шеме, картице за подсећање итд.
- смањити задате домаће задатке, посебно задатке који захтевају пуно читања
- дозволити штампана уместо писаних слова у изради задатака
- пратити задатке којима ученик сам одреди своју динамику (дневна, недељна, двонедељна)
- организовати да оде кући са јасним, концизним упутствима за израду домаћих задатака
- признати и наградити усмено учешће ученика на часу
- додатна прилагођавања (пр. обезбедити обуку из вештина учења /стратегија за учење

ПРОВЕРА ЗНАЊА:

- дозволити контролне вежбе/тестове са отвореним књигама
- дати усмене тестове
- дати тестове који се раде код куће
- користити објективнија питања (нпр. мање одговора који траже дужа писања)
- дозволити ученику да даје одговоре на питања из теста на магнетофону
- правити честе кратке квизове, не дуге тестове
- дати додатно време за тест
- прочитати ученику питања из теста
- писати одговоре на питања из теста уместо ученика
- избегавати притисак на ученика у смислу времена или конкуренције
- додатна прилагођавања

ОРГАНИЗАЦИЈА УЧЕЊА:

- обезбедити помоћ око организације учења
- одредити један систем за повезивање белешки и задатака

- припремити унапред распоред учења/задатака са учеником
- омогућити ученику да држи књиге у школи и има додатни комплет код куће
- направити систем награђивања за завршавање рада у школи и домаћих задатака
- слати кући дневне/недељне извештаје о напредовању
- додатна прилагођавања (пр. одредити једног друга-добровољца који ће помагати око домаћих задатака)
- ставити ученика близу наставника
- ставити ученика близу позитивног узора
- стајати близу ученика приликом давања упутстава или предавања лекција
- избегавати стимулације које одвлаче пажњу (нпр. расхладни систем, области густог саобраћаја)
- организовати више радних група у просторији
- додатна прилагођавања

ПОНАШАЊЕ:

- поједноставити правила у учионици тако да су јасна и доступна за подсећање
- користити мераче времена за олакшавање завршавања задатака
- одредити прелазна / слободна времена (нпр. одмори, прелаз са часа на час, време за ручак)
- похвалити одређена понашања
- користити стратегије за само-контролу
- дати посебне привилегије /позитивне подстицаје; убрзати њихову примену
- "мудро искористити" негативне последице
- дозволити кратке одморе између задатака
- подсећати ученика да не прекида рад на задатку (различитим невербалним сигнаlima)
- оценити тачне одговоре ученика, не његове грешке
- спровести систем управљања понашањем у учионици
- омогућити дозвољено кретање, време када ученик није на свом месту (нпр. Послати га да изврши неки налог)
- игнорисати неодговарајуће понашање које није драстично изван граница дозвољеног у учионици
- направити уговор са учеником (и по потреби са одељењем)
- спровести разумне процедуре паузе
- додатна прилагођавања

2. Прилагођавање простора и услова у којима се учење одвија

ОТКЛАЊАЊЕ ФИЗИЧКИХ БАРИЈЕРА И ПОСТАВЉАЊЕ ОЗНАКА

- постављање рампе
- постављање или уградња дизала и лифтова
- адаптација тоалета
- адаптација врата и улаза
- приступачност клупе, табле и остале школске опреме
- постављање рукохвата на улазима и по ходницима
- означавање ивица степеника и ходника (зута или рељефна трака)
- постављање визуелних оријентира и ознака
- светлосна ознака за школско звоно
- додатна прилагођавања

СПЕЦИФИЧНИ АРАНЖМАН И РАСПОРЕД АКТИВНОСТИ

- могућност допунске наставе за појединачне области или предмете
- могућност додатне наставе или коришћења продуженог боравка (пр. менторски рад, консултације и сл.)
- организовање наставе у оквиру истог спрата (тј. лако доступних учионица)
- могућност учења код куће или путем интернета

- могућност прилагођеног дневног, недељног или месећног распореда активности
- осмишљавање асистивне технологије у сарадњи са стручњацима и родитељима (пр. прављење визуелног/сликовног распореда часова и активности,
- додатна прилагођавања (пр. коришћење брајевог писма или лаптопа на часу, употреба гестовног језика и сл.)

3. Измена садржаја учења и стандарда постигнућа

ПРОШИРИВАЊЕ САДРЖАЈА ЗА ОДРЕЂЕНИ ПРЕДМЕТ ИЛИ ГРУПЕ ПРЕДМЕТА

- уводе се напреднији садржаји у оквиру једног предмета (пр. математика, историја, музичко, српски језик и књижевност, страни језик и сл.)
- уводе се напреднији садржаји у оквиру групе предмета (пр. математика и физика или група језичких предмета и сл.)

СМАЊИВАЊЕ САДРЖАЈА ЗА ОДРЕЂЕНУ ОБЛАСТ, ПРЕДМЕТ ИЛИ ГРУПЕ ПРЕДМЕТА

- смањује се садржај и захтеви у оквиру једне или више области из једног предмета
- смањује се садржај и захтеви у оквиру једног предмета
- смањује се садржај и захтеви у оквиру групе предмета
- смањује се садржај и захтеви у оквиру већине или свих предмета

4. Остале мере подршке

- **МЕРЕ ПОДРШКЕ КОЈЕ ОБЕЗБЕЂУЈУ ДРУГИ** (институције система, локална заједница, донатори, родитељи и сл.) **НА ЗАХТЕВ ШКОЛЕ**
- материјална, здравствена помоћ
- асистивне технологије
- друге мере